Nordiska rådet

Rek. 3/2019/välfärd D 2019

Tidigare nummer	A 1790/välfärd
Behandlas i	Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

Förstärkt civilrättsligt samarbete (Rek. 3/2019)

Förslag

Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek 3/2019 vad angår Förstärkt civilrättsligt samarbete för rådets del är *slutbehandlad*

Bakgrund

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att öppna upp en gemensam nordisk rättsdatabas

att återupprätta det nordiska civilrättsliga lagstiftningssamarbetet, med ett mål att harmonisera lagstiftningen inom de områden där gränshinder uppstår

att garantera tillräckliga resurser för att lagsamarbetet länderna emellan säkras på ministerienivå

Meddelande från de nordiska regeringarna

I det följande meddelas de nordiska regeringarnas svar på Nordiska rådets rekommendation 3/2019 utifrån de enskilda rekommendationer som ingår i rekommendationen.

att öppna upp en gemensam nordisk rättsdatabas

Flera nordiska länder har offentliga databaser där landets lagstiftning är tillgänglig för allmänheten. I några av ländernas databaser går det också att finna underlag från den förberedande lagstiftningsprocessen, som regeringens lagstiftningsförslag med motiveringar. Därtill finns det i länderna kommersiella databaser med ett brett utbud av rättskällor som är tillgängliga mot en abonnemangsavgift.

De offentliga databaserna är utformade utifrån hur den nationella lagstiftningsprocessen är strukturerad och utifrån de behov som användarna har. Detta gör att databaserna ser olika ut i de nordiska länderna.

De nordiska ländernas offentliga databaser, med undantag från de databaser som tillhandahålls i Island, kan användas på skandinaviska. Eftersom författningsstrukturen är likartad i de nordiska länderna är också den information som ingår i databaserna strukturerad på ett likartat sätt, även om de nordiska offentliga rättsdatabaserna bygger på olika tekniska lösningar. Den användare som är van vid att använda databasen i sitt eget land borde därmed utan större problem kunna använda databasen i ett annat land. Detta borde fungera problemfritt i den akademiska sfären.

De nordiska regeringarna ser dock att det finns behov av att tillhandahålla information om de nordiska ländernas offentliga rättsdatabaser och kan konstatera att ett sådant arbete pågår i Nordiska ministerrådets sekretariat.

De nordiska regeringarna noterar också att Finland har för avsikt att initiera ett projekt för att utreda förutsättningarna för en gemensam söktjänst i de nordiska offentliga författningsdatabaserna.

att återupprätta det nordiska civilrättsliga lagstiftningssamarbetet, med ett mål att harmonisera lagstiftningen inom de områden där gränshinder uppstår

Liksom framgår av bakgrunden till det medlemsförslag som ligger till grund för Nordiska rådets beslut har det nordiska lagstiftningssamarbetet en historia som är uppåt 150 år gammal. Detta samarbete har i stor utsträckning skett på det civilrättsliga området, vilket avspeglas av Helsingforsavtalets artikel 4 om lagsamarbete på privaträttens område.

Den bedömning av möjligheten för det framtida nordiska lagstiftningssamarbetet som genomfördes av professor emeritus Inge Lorange Backer på uppdrag av de nordiska samarbetsministrarna och som presenterades för samarbetsministrarna den 8 februari 2018 i rapporten Styrket nordisk lovsamarbeid - muligheter och utfordringer (rapporten) identifierar flera sakområden inom civilrätten. Det är fråga om sakområden där lagstiftningssamarbete även tidigare har bedrivits, nämligen avtalsrätten, köprätten, aktiebolagsrätten, immaterialrätten och familjerätten. Dessa rättsområden har stor betydelse för möjligheten för företag att bedriva sin verksamhet över de nordiska ländernas gränser och de påverkar familjers livsförutsättningar när de flyttar mellan nordiska länder.

Eftersom professor Backer har identifierat dessa områden i sin bedömning av möjligheten för det framtida lagstiftningssamarbetet är det också dessa områden som de nordiska regeringarna väljer att fokusera på i detta meddelande.

Nordiska ministerrådet har haft anledning att ta ställning till lagstiftningssamarbete inom de civilrättsliga områden professor Backer har identifierat och med anledning av de förslag professor Backer har lagt fram när rapporten behandlades av ministerrådet och även vid besvarandet av Nordiska rådets rekommendation 4/2019. Dessa ställningstaganden motsvarar de nordiska regeringarnas inställning. I denna del hänvisas därför till Nordiska ministerrådets meddelande om Nordiska rådets rekommendation 4/2019.

Med anledning av rapporten har Nordiska ministerrådet även beslutat att lämna rekommendationer till ministerrådets sektorer om generella åtgärder med syfte att motverka nya gränshinder och att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan de nordiska länderna inom lagstiftningsområdet.

Den 6 september 2018 rekommenderade de nordiska samarbetsministrarna länderna att de förpliktar sig till att säkerställa att nationella riktlinjer för att utarbeta lagstiftning innehåller bestämmelser om att lagförslag ska ta hänsyn till förhållanden i de övriga nordiska länderna när det är praktiskt möjligt och relevant, bland annat för att förebygga gränshinder.

Enligt de nordiska regeringarnas riktlinjer om lagstiftningsförberedande arbete följer att det nordiska perspektivet om möjligt ska beaktas när det är relevant. Sådan information kan användas för att ta del av kunskap och erfarenheter från andra länder som har utarbetat liknande lagstiftning men även för att främja nordisk rättslikhet som motverkar gränshinder för individer och företag i Norden.

att garantera tillräckliga resurser för att lagsamarbetet länderna emellan säkras på ministerienivå

Lagstiftningssamarbetet mellan de nordiska länderna sker huvudsakligen inom ramen för ländernas ordinarie lagstiftningsarbete. Länderna använder också de möjligheter till informationsutbyte om aktuella lagstiftningsinitiativ i länderna som erbjuds inom ramen för Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommittéer. De nordiska ländernas regeringar säkrar att det finns tillräckliga resurser för detta arbete i ministerier, departement och styrelser.

De nordiska regeringarna bedömer med denna bakgrund att rekommendationen är delvis uppfylld.

Utskottets synpunkter
Utskottet för välfärd i Norden ser positivt på att Nordiska ministerrådetoch de nordiska regeringarna noga har övervägt de förslag och områden som ingår i rapporten Styrket nordisk lovsamarbeid – Muligheter og utfordringer.

Det är också positivt att Nordiska ministerrådet har beslutat om generella åtgärder med syfte att motverka nya gränshinder och att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan de nordiska länderna inom lagstiftningsområdet.

Samarbetsministrarnas rekommendation till länderna att förplikta sig att säkerställa att nationella riktlinjer för att utarbeta lagstiftning ska innehålla bestämmelser om att lagförslag ska ta hänsyn till förhållanden i de övriga nordiska länderna när det är praktiskt möjligt och relevant. Detta kan leda till att gränshinder förebyggs.

Nordiska rådet konstaterar att rekommendationerna är delvis uppfyllda.

Stockholm, den 29 oktober 2019

Bente Stein Mathisen (H)
Eva Lindh (S)
Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)
Heli Järvinen (gröna)
Høgni Hoydal (T)
Ilmari Nurminen (sd)
Ina Strøjer-Schmidt (SF)
Jaspur Langgaard (sb)
Kaisa Juuso (saf)
Kasper Roug (S)
Maria Stockhaus (M)
Nils Sjøberg (RV)
Nina Sandberg (A)
Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)
Paula Bieler (SD)
Per-Arne Håkansson (S)
Pål Jonson (M)
Solveig Horne (FrP)